

El senyor Marcel·lí Moreta, president de la Federació de Mutualistes de Catalunya, en un moment de la seva intervenció.

"De portes enfora sembla que la història d'una entitat és la simple crònica de la seva vida íntima: detalls de la seva fundació, activitats que duu a terme, normativa amb què es regeix, persones que l'han conduïda, mitjans econòmics..."

Quant a la Mútua Sabadellenca, els seus objectius essencials van ser la cobertura del risc d'accidents del treball i, ben poc després, el de les malalties de l'obrer. Però són tasques que no es poden realitzar dintre d'una campana de vidre. Per una banda es troben supeditades a instàncies superiors, i per l'altra, com sigui que l'entitat es projecta a l'exterior, ha d'encarar-se amb l'aprovació, o el descontent, d'un doble nivell de receptors: els mutualistes (les empreses) i els beneficiaris (els asalariats de les empreses). I ha de mantenir la seva actuació dintre d'uns paràmetres d'humanitat i d'ètica.

La història de la Mútua, comprèn, doncs, paral·lelament, com a rerafons, altres històries que hi convergeixen. Una és la dels corrents polítics, de la ciutat i del país. Una altra és la del procés seguit des de l'Administració Pública envers l'accident del treball i la malaltia de l'obrer. D'aquí que la Mútua, després d'una vintena d'anys d'haver-se anticipat en l'assegurança de malaltia -com a cobertura salarial, sense prestació mèdica- vingué que va haver d'enganxar-se al tren complet de la Seguretat Social, seguint un calvari de gestions, reivindicacions, problemes financers, en brega contínua durant una quarantena d'anys.

La crònica de la Mútua és també la del panorama sanitari de la ciutat. Perquè, al marge de la seva funció asseguradora, ha cobert durant prop de mig segle gran part de les necessitats sanitàries de Sabadell, superant problemes d'infraestructura, d'equipament, de personal facultatiu... I ha participat en les temptatives d'una coordinació sanitària ciutadana

fins a la creació del Consorci Hospitalari, en el qual també està integrada.

Hi ha el capítol dels avenços científics, en l'àmbit general i en el propi de la Mútua, que ha dedicat esforços a la investigació i a la docència, començant per la participació del doctor Trueta, que a cavall dels anys trenta i quaranta hi aplicà per primera vegada la seva tècnica tançada en les curacions traumatològiques, que després estengué a gran escala en els fronts de guerra espanyols i europeus.

També s'enllaça amb la història de la Mútua la de l'absentisme laboral, en el qual la nostra ciutat ha estat considerada com el cigró negre del país. I la de la prevenció d'accidents, capítol on la Mútua ha fet una labor pròpia molt destacada.

Han tingut forta incidència en la vida de la Mútua alguns fenòmens sociològics, com la migració massiva dels anys 50 i 60, que van capgirar tots els programes d'assistència sanitària. I els efectes que la vida de post-guerra van tenir en les malalties i en l'accidentalitat. I fins i tot algunes singularitats climatològiques, com les riuades tràgiques del 62, i la nevada de Reis del 67.

Però en la reconstrucció històrica d'una entitat no es pot fer abstracció del factor humà. Justament la crònica de la Mútua s'inicia ja amb el drama personal de l'home que la va engendrar i la va organitzar i conduir mèdicament: el doctor Emili Moragas Ramírez. Les actes dels primers vint anys de l'entitat són substancials en enfrontaments personals que, amb la perspectiva del temps, adquireixen ara perfils de sànet. I en el període de la dictadura de Primo de Rivera la situació política influí de ple en la trajectòria de la Mútua, precisament gràcies al protagonisme que hi pren una figura de la casa dotada d'una personalitat tan peculiar que sembla treta d'un relat novel·lesc."

Proper concert de la soprano Montserrat Sanromà

Óscar Amaro, Baríton
M.ª Teresa Boix, Piano

Dia 8 de gener a 2/4 de 7 de la tarda, al Cercle Sabadellès, carrer Sant Pau núm. 4, de Sabadell.

Ja sortint de les festes d'Any Nou i Reis, la Fundació Amics de les Arts i de les Lletres de Sabadell ha volgut programar un bon concert, que sigui el digne teló de les festes més entranyables de l'any. Un concert que promet una gran qualitat musical i d'interpretació, a la vista de les bones facultats que ens ofereix la soprano Montserrat Sanromà, de la qual ens feiem ressò en l'últim número de QUADERN. Es tracta de la soprano sabadellenca que tots els amants de la música hem vist créixer i evolucionar. Avui la Montserrat la tenim a Milà estudiant al Conservatori Verdi i serà a la nostra ciutat durant les festes nadalenques. La Fundació Amics de les Arts i de les Lletres no ha volgut que s'entornés a Milà sense deixar-nos el plaer de la seva veu i de la seva companyia.

Interpretarà obres de Shubert, Haendel, Corneliu, Mozart, Puccini, Meyerbeer, etc., totes elles obres exigents, que requereixen unes qualitats interpretatives que sens dubte concorren en la Montserrat Sanromà.

Com a complement del programa el jove baríton Oscar Amaro, ens oferirà cançons de Tosti, Martini, Saint-Saens, Mozart, Verdi, etc. L'Oscar és una promesa molt destacada de l'escola de Maria Teresa Boix, que estem segurs seguirà les passes de la Montserrat. La seva veu potent i ben timbrada fa esperar un futur, a curt termini, d'èxits d'aquest jove cantant.

Acompanyarà els cantants al piano la mestra M.ª Teresa Boix, que amb les seves qualitats pedagògiques i humanes ha sabut obrir el camí i conduir aquests joves artistes, il·lusionant-los i preparant-los per al difícil futur del bel canto.

Ens trobem, doncs, davant d'un bon concert, que estem segurs plaurà a tots els que vulguin aplegar-se a l'entorn de la bona música.

Volem fer palesa la nostra gratitud al Cercle Sabadellès, per oferir-nos el seu saló, de magnífiques condicions acústiques. □